

SĒKLAUDZĒŠANAS lauki 2014. gadā

Šobrīd ražas novākšana rit pilnā sparā, un mūsu rīcībā ir skaitļi, kas nedaudz varētu iezīmēt kopējo tendenci, kāds varētu būt šis gads sēklaudzētājiem, kas rūpējas par augstas kvalitātes sēklas materiāla sagatavošanu.

INESE NICMANE,

VAAD Sēklu kontroles departamenta referente

Nevienam vairs nav jātāsta, ka labs sēklas materiāls ir pamatu pamats augstvērtīgas ražas iegūšanai. Otrs pamatnosacījums, kas nav atkarīgs no mums, ir labvēlīgi laika apstākļi. Šī ziema nav lutinājusi arī sēklaudzētājus. Tomēr, neskatoties uz to, sēklu lauku platības ir iepriekšējā gada līmenī.

Valsts augu aizsardzības dienesta inspektori augusta sākumā lauku apskates jau bija veikuši sēklu laukiem 9428 ha platībā, bet vēl pieteikti gaidīja 463 ha. Salīdzinājumam – pērn sēklaudzēšanas laukiem kopā lauku apskates veiktas 9844 ha platībā.

Graudaugi

Analizējot sēklaudzēšanā visvairāk audzētās sugas, redzams, ka attiecība starp audzētajām platībām lielākajām sugu grupām ir tāda pati kā katru gadu – 70% no pieteiktajām lauku apskatēm ir labība, 26% lopbarības augi un 4% kartupeļi. Būtiski ir izmainījusies attiecība starp audzēto vasarāju un ziemāju labību, kas norāda, ka sēklaudzētāji spējusi ātri reaģēt un pārorientēties uz vasarāju labību.

Šovasar no kopā lauku apskatēm pieteiktajām platībām labībai tikai ceturtdaļa ir ziemāju labība. Katru gadu attiecība starp audzēto ziemāju un vasarāju labību ir apmēram vienāda, nedaudz vairāk tomēr tiek audzēta ziemāju labība, bet šogad šī attiecība jau ir krietni izmainījusies. Visvairāk audzētā suga ir kvieši – kopā 4300 ha, no kuriem 40% ir ziemas kvieši (parasti ziemas kviešu īpatsvars ir 70–75%).

Vispopulārākās ziemas kviešu šķirnes sēklu laukos šogad ir 'Skagen', 'Fredis' un 'Zentos', vasaras kviešu šķirnes 'Hamlet', 'Taifun' un 'Diskett', savukārt miežiem vislielākās sēklu lauku platības aizņem 'Jumara', 'Columbus' un 'Austrijs'.

Lopbarības augi

Šogad ir uzsākta sēklaudzēšana šaurlapu lupīnas šķirnei 'Boregine' 37 ha platībā. Pēc neliela pārtraukuma ir atsākusies sēklaudzēšana arī pļavas skarenei un austrumu galegai.

Tomēr vislielākās izmaiņas ir pākšaugiem, kam šogad ir vislielākais pieaugums. Salīdzinājumā ar pagājušo gadu pākšaugi sēklai tiek audzēti gandrīz pusotru reizi vairāk. Īpaši izceļas lauka pupas, kuru audzējamās platības pēdējos gados krietni palielinās. Tā

šogad salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, kad lauka pupas audzētas 66 ha platībā, lauka pupu sējumi aizņem jau gandrīz 250 ha.

Vispopulārākās lauka pupu šķirnes sēklu laukos ir 'Boxer' un 'Laura'.

Šogad iepriecina arī sēklas kartupeļu stādījumu platību pieaugums. Pieteiktās lauku apskašu platības kartupeļiem salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājušās par 40% – no 252 ha pērn līdz 360 ha šogad.

Lielākie sēklaudzētāji

VAAD lauku apskatēm šogad pieteikušies kopā 132 sēklaudzētāji, salīdzinājumā ar pagājušo gadu viņu pulks ir palielinājies par sešiem. Sēklaudzētāju skaits pa reģioniem ir aptuveni vienāds – katrā aptuveni 30, vienīgi nedaudz mazāk aktīvo sēklaudzētāju ir Latgales reģionā – 16 sēklaudzētāji. Labību izvēlējušies audzēt 71, lopbarības augus – 72, bet kartupeļus – 22 sēklaudzētāji.

Pēc audzētajām platībām sēklu lauki visvairāk ir Latvijas maizes klētī – Zemgalē, kur atrodas 39% no visiem lauku apskatēm pieteiktajiem sēklu laukiem. Pārsvārā tie ir labības lauki, taču arī lopbarības augus šogad visvairāk audzē tieši Zemgalē, kur atrodas 29% no visiem pieteiktajiem sēklu laukiem lopbarības augiem. Lauku apskatēm pieteikto sēklaudzēšanas lauku sadalījums pa novadiem un sugu grupām attēlots diagrammā. Labību un lopbarības augus visvairāk audzē Zemgalē, bet kartupeļu audzēšanā pārliecinošs līderis ir Rīgas reģions, kur atrodas 71% no visām sēklas kartupeļiem pieteiktajām lauku apskates platībām. Šajā reģionā atrodas visi četri lielākie sēklas kartupeļu audzētāji: z/s Pauļuki (Olaines pag.), SIA Latfood agro (Ādažu nov.), z/s Rudziši (Jaunpils nov. Jaunpils pag.) un SIA Aloja Agro (Alojas nov.).

Lielākie labības sēklaudzētāji ir SIA Uzvara-lauks (Bauskas nov. Gailišu pag.), z/s Kotiņi (Viļakas nov. Šķilbēnu pag.), KS Aizkraukle-A (Aizkraukles nov. Aizkraukles pag.) un SIA Elagro Trade (Jelgavas nov.), bet lielākie lopbarības augu sēklaudzētāji ir SIA Skrīveru sēklkopības sabiedrība (Skrīveru nov.) un SIA Laucienes zemes (Talsu nov. Laucienes pag.).

Mēs priecājamies par katru sēklaudzētāju, kas izvēlas šo ļoti atbildīgo ceļu un rūpējas par kvalitatīva sēklas materiāla sagatavošanu. Īpaši gribam pieminēt divus sēklaudzētājus, kas gadu no gada rūpīgi strādā, lai paplašinātu, attīstītu un uzlabotu sēklu sagatavošanas procesus savā saimniecībā, tie ir z/s Kotiņi Latgalē un SIA Uzvara-lauks Zemgalē. Šis abas saimniecības katru aprūpē ap 900 ha jeb 9% no kopā lauku apskatēm pieteiktajiem sēklu laukiem. **a**

Lauku apskatēm pieteikto sēklaudzēšanas lauku sadalījums pa reģioniem

